

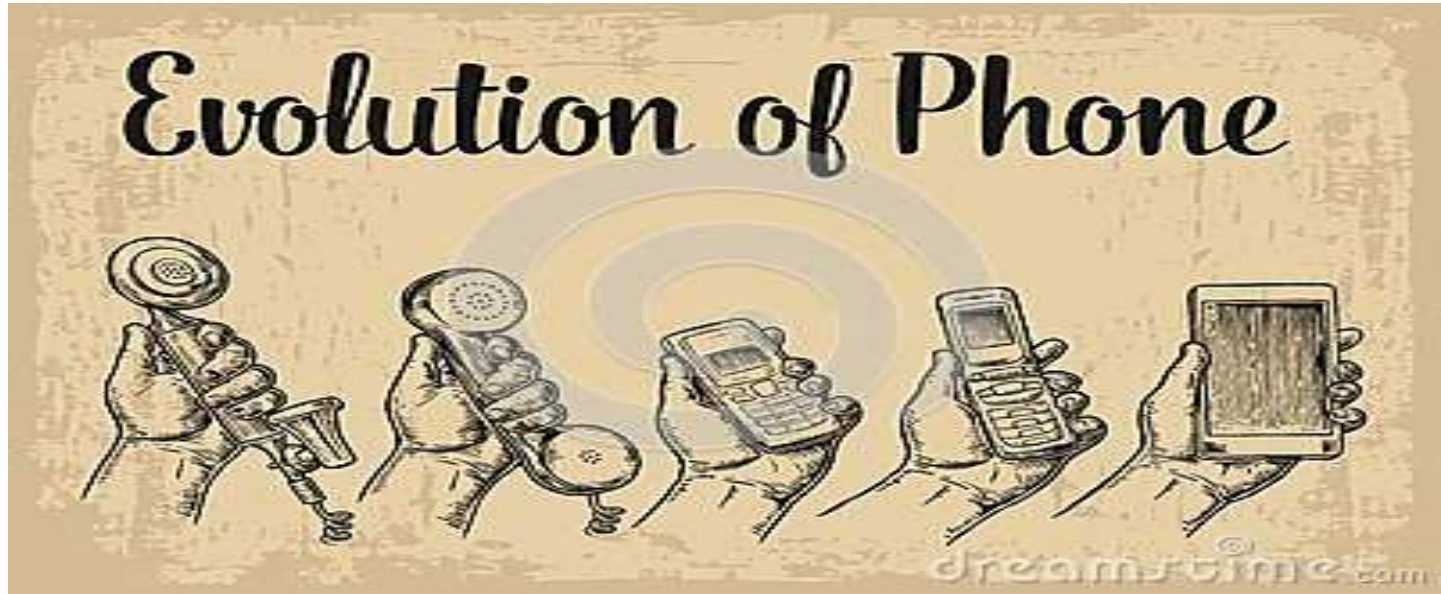
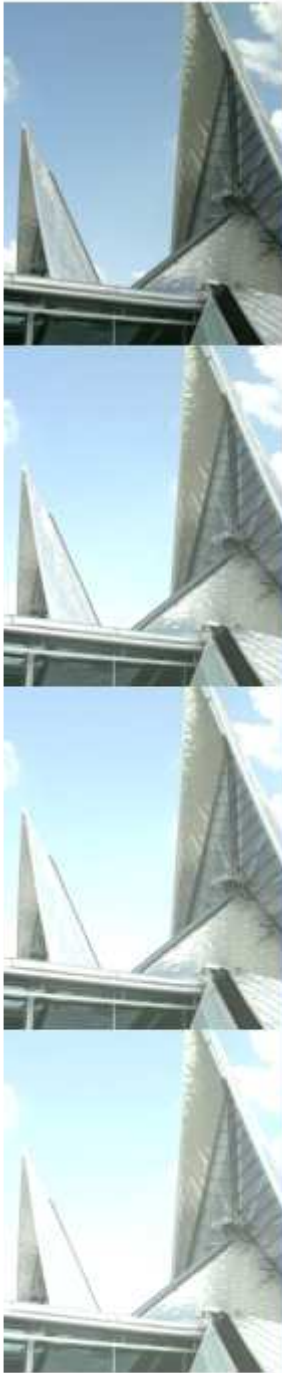
openbaar
ministerie

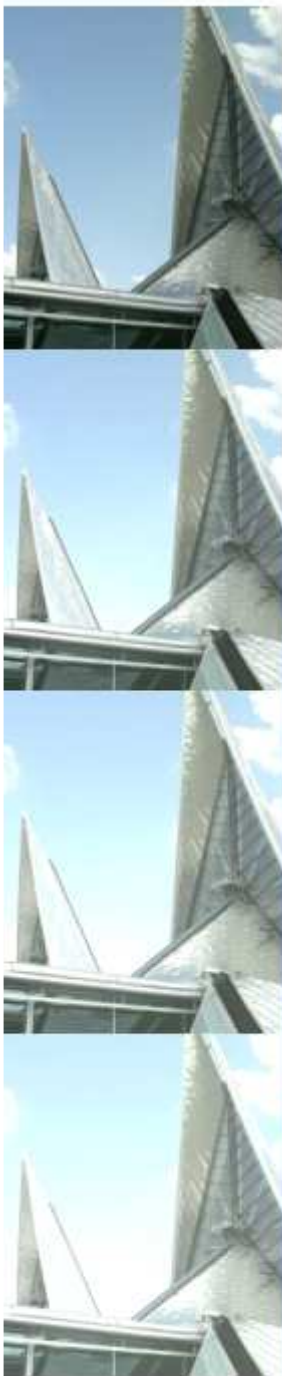
Telefonie en de potpourri II: Wat is nog te verwachten ?

D. Schoeters

Substituut-procureur-generaal – parket-generaal Antwerpen

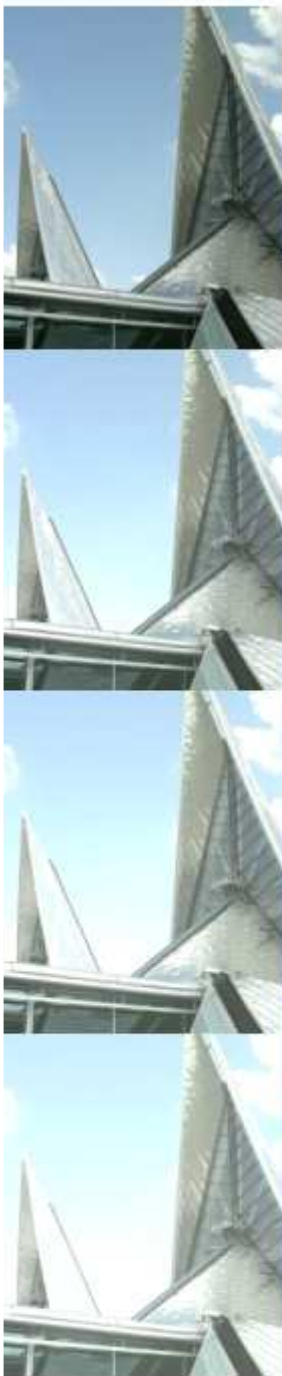
Hoofdcoördinator expertisenetwerk Cybercrime

OVERZICHT

- I. **Potpourri II- wet:** artikelen 65 tot 68 van de wet van 5 februari 2016 tot wijzigingen van het strafrecht en de strafvordering en houdende diverse bepalingen inzake justitie
- II. **Nieuwe dataretentie-wetgeving:** wet van 29 mei 2016 betreffende het verzamelen en het bewaren van gegevens in de sector van de elektronische communicatie (B.S. 18 juli 2016)
- III. **Wetsontwerp** betreffende de verbetering van de bijzondere opsporingsmethoden en bepaalde onderzoeksmethoden met betrekking tot internet- en elektronische telecommunicaties (Parl.St, Doc 54 1966/001)

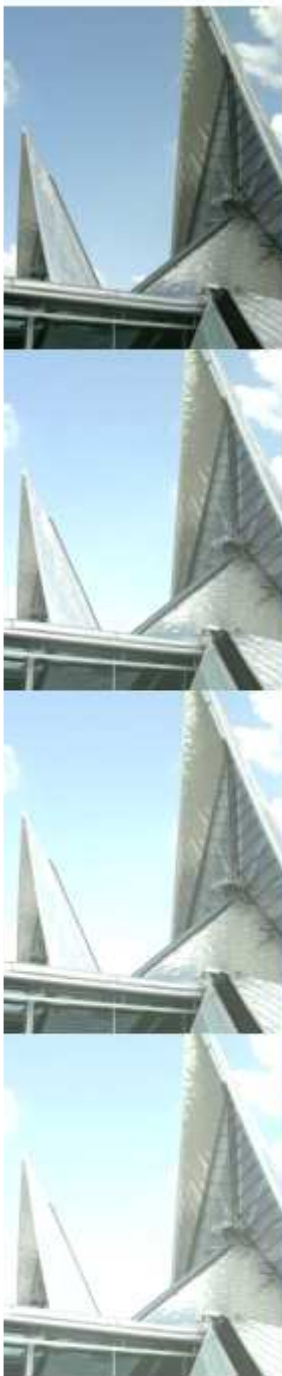

I. Potpourri II-wet

Wijzigingen aan de artikelen **88bis**, **90quater**, **90 sexies** en **90septies** Wetboek van Strafvordering

1. Schrapping van de nietigheidssanctie van de tapbeschikking (wijziging artikel 90 quater § 1 eerste zin tweede lid Sv. – artikel 66 Potpourri II – wet):

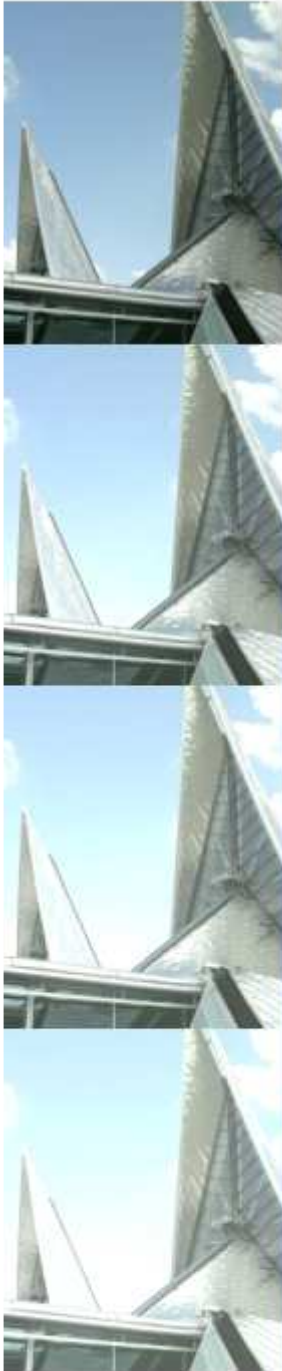
- tapbeschikking is niet meer voorgeschreven “op - straffe van nietigheid”
- vormvereisten ongewijzigd
- problematiek van de nietigheden – artikel 32 VTSV

I. Potpourri II

2. De overschrijving van de **van belang geachte gedeelten** van de relevante opnames (wijzigingen aan de artikelen 90 sexies en 90 septies Sv. – artikelen 67 en 68 Potpourri II – wet)

- geen volledige overschrijving meer nodig van de relevante gesprekken tenzij de communicatie in haar geheel relevant is
- vertaling heeft ook enkel betrekking op overgeschreven van belang geachte gedeelten van de opgenomen communicaties
- op eenvoudig verzoek kopie van de volledige relevant verklaarde gesprekken

I. Potpourri II-wet

- 3. Medewerkingsverplichting van de operator / verstrekker
 - vorderingen rechtstreeks of via tussenkomst van een politiedienst aangewezen door de Koning (wijzigingen aan artikel 88bis § 1 eerste lid en artikel 90 quater §§ 2 en 4 Sv.
 - artikel. 65 en 66 Potpourri II-wet)

→ NTSU / CTIF (??)

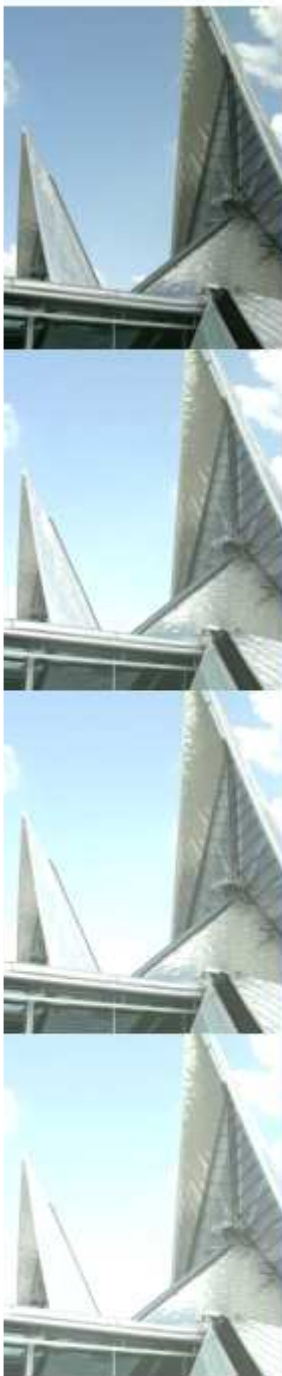

II. DATARETENTIE

- Richtlijn 2006/24/EC van 15 maart 2006:

“Member States shall ensure that the categories of data specified in Article 5 are retained for periods of not less than six months and not more than two years from the date of the communication.”

- Belgische keuze was **12 maanden** (oud art. 126 WEC)
- Vernietigd:
 - door het Europees Hof te Luxemburg op **8 april 2014**
 - en het Belgisch Grondwettelijk Hof op **11 juni 2015**

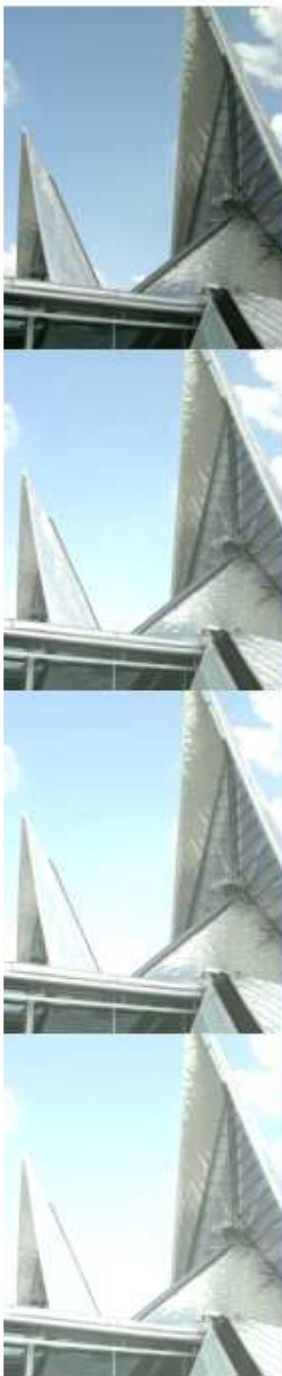
II. DATARETENTIE

Nieuwe Wet van 29 mei 2016 (BS, 18 juli 2016),
goedgekeurd in het parlement op 4 mei 2016:

■ Pro ■ Contra ■ Onthouding

<http://www.lachambre.be/FLWB/PDF/54/1567/54K1567014.pdf>

II. DATARETENTIE

Nieuw **artikel 126** van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie:

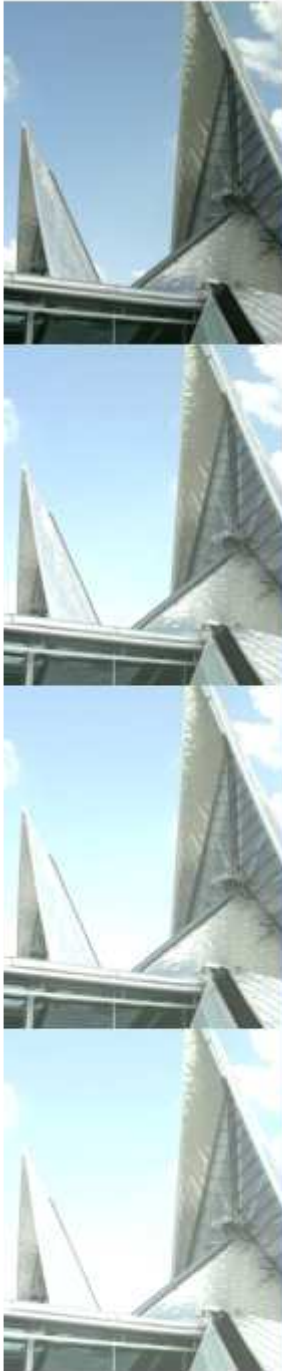
- **Algemeen**
- **Wie moet bewaren?: zeer ruim**
 - Telefoniediensten
 - ISP's
 - IAP's
 - E-mail via het internet

II. DATARETENTIE

Nieuw **artikel 126** van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie:

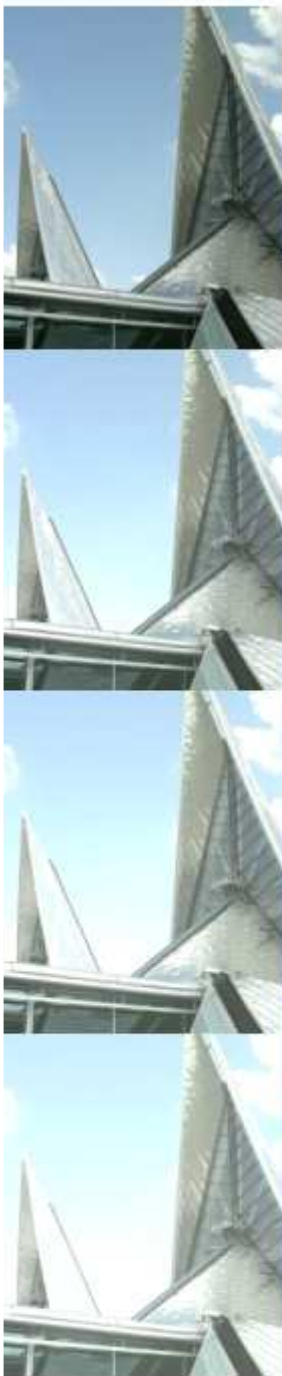
- **Welke gegevens ?**
 - 3 categorieën
 - Nieuw te nemen Koninklijk Besluit (oud KB 19 september 2013 tot uitvoering van artikel 126 WEC is niet vernietigd)
- **Hoe lang bewaren?:**
 - **12** maanden
 - Vanaf laatste mogelijke activiteit (voor identificatiegegevens)
 - Vanaf datum communicatie (netwerk- en communicatiegegevens)

II. DATARETENTIE

Nieuw **artikel 126** van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie:

- **Wie** heeft **toegang**?:
 - Gerechtelijke autoriteiten (46bis, 88bis)
 - Inlichtingendiensten
 - OGP BIPT
 - Hulpdiensten
 - OGP Cel Vermiste Personen
 - Ombudsdienst telecommunicatie

II. DATARETENTIE

Nieuw **artikel 126** van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie

- **Hoe bewaren?:**

- Toegankelijk zijn vanuit België
- Op het grondgebied van de EU
- Moet onmiddellijk mededeelbaar kunnen zijn
- Uitsluitend aan vorderende autoriteit kunnen mededelen
- Authenticiteit, integriteit en vertrouwelijkheid moet kunnen worden gegarandeerd
- Loggen van het gebruik - logboek
- Verwijdering na bewaringstermijn
- Coördinatie-cel justitie – nieuwe strafbaarstelling

II. DATARETENTIE

Belangrijke wijzigingen **artikel 46bis** (identificatie) en **88bis Sv** (communicatiegegevens)

- **Artikel 46 bis Sv (identificatie)**
 - Misdrijven strafbaar met minder dan 1 jaar: max 6 maanden terug te gaan
- **Artikel 88 bis Sv (communicatiegegevens)**
 - Strafdrempel : misdrijven van 1 jaar of zwaarder
 - Proportionaliteit en subsidiariteitsvereiste
 - In spoedeisende gevallen: mondeling
 - Bescherming advocaten en geneesheren (analogie tapwetgeving)
 - Gedifferentieerde toegang: 6 – 9 – 12 maanden

Gedifferentieerde toegang

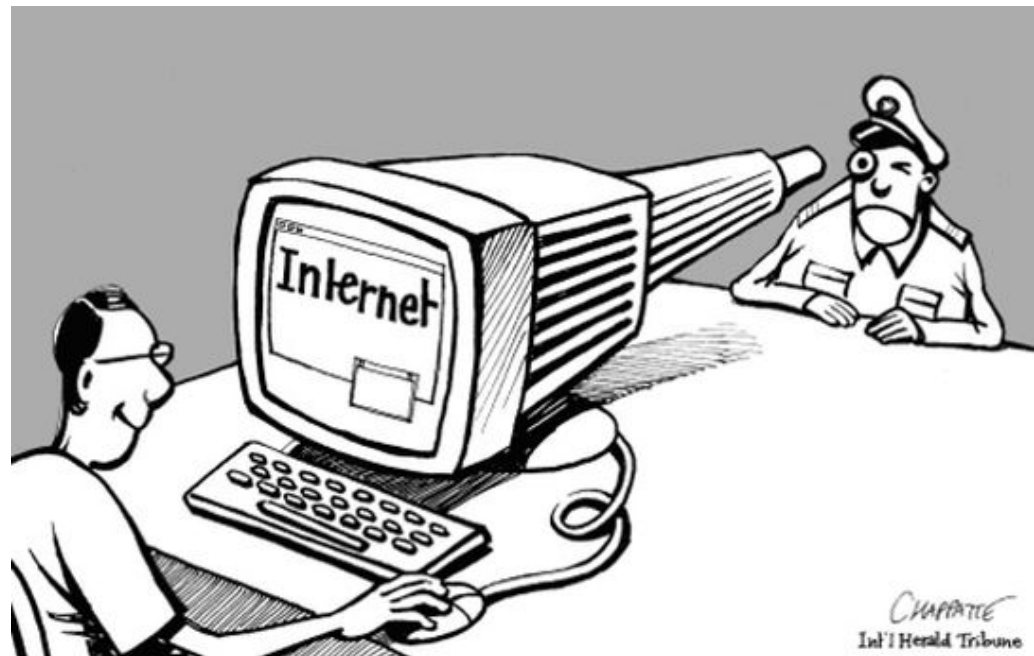

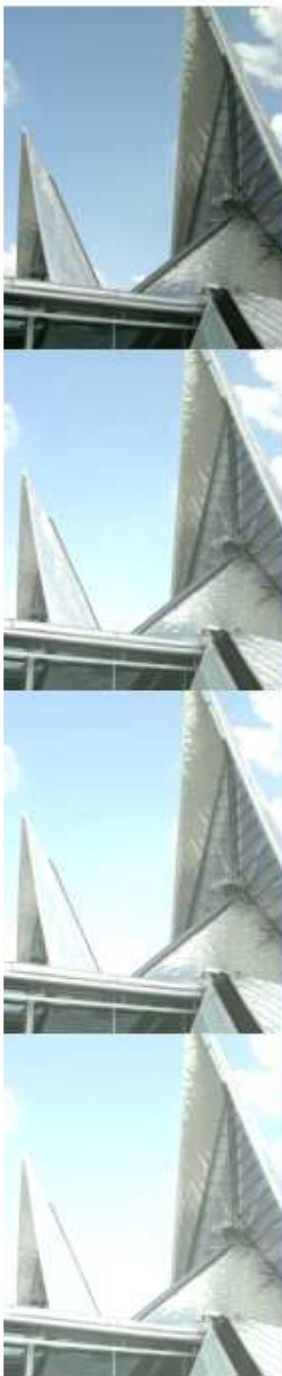
Misdrijfcategorie	46bis	88bis
Misdrijven onder 1 jaar	6 m	0 m
Misdrijven van 1 jaar tot 5 jaar	12 m	6 m
Misdrijven van 5 jaar of meer	12 m	9 m
Misdrijven taplijst 90ter §§2-4	12 m	9 m
Criminele organisatie	12 m	9 m
Terrorisme (Titel I ter, boek II)	12 m	12 m
		Real time 2 m + mondeling
		Arts/advocaat
Commercieel bijgehouden gegevens	Altijd zolang bestaand	Altijd zolang bestaand

**CHANGE
AHEAD**

III. WETSONTWERP (Parl.St. Doc 54 1966/001)
betreffende de verbetering van de bijzondere
opsporingsmethoden en bepaalde
onderzoeksmethoden met betrekking tot het
internet- en elektronische telecommunicaties

overzicht

- **Nieuwe bepalingen BOM:**
 - Artikel 46quinquies – artikel 89ter
 - Artikel 46sexies - artikel 235ter – 235quater
 - Artikel 47sexies
 - Artikel 47octies
- **Nieuw wettelijk basiskader voor internetrecherche:**
 - Artikel 39bis
 - Artikel 39ter – 39quater
 - Artikel 46bis
 - Artikel 88bis
 - Artikel 88ter
 - Artikel 88quater
 - Artikel 89ter – artikel 46quinquies
 - Artikel 90ter
- **Aandachtspunten College Procureurs-Generaal**

BOM-wetgeving

PATROUILL
E

POL

26 WPA
(?)

Cyberpatrouille
(G)één
interactie

INTERACTIE

MAG

46SEXIE
S

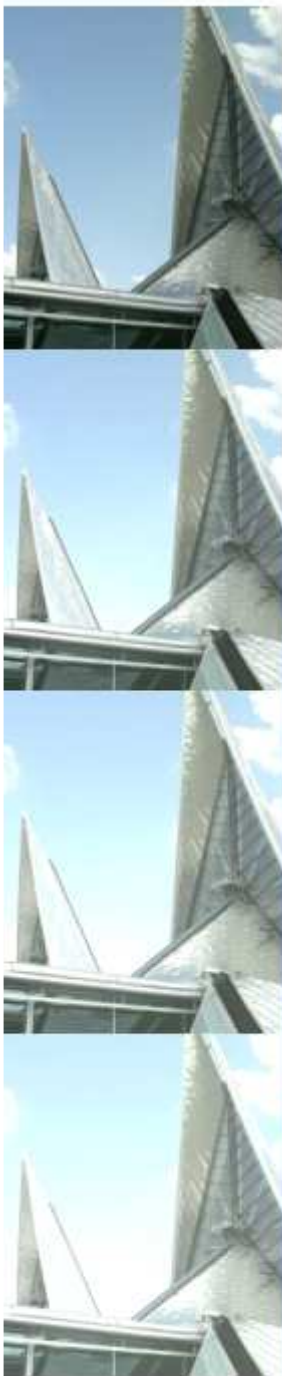
Infiltratie
'light'
Enkel op
internet

INFILTRATIE

MAG

47OCTIE
S

Klassiek
infiltratie
Bij fysiek
contact

Artikel 46quinquies-89ter Sv.

- Mét inbegrip van de **inhoud van gesloten voorwerpen** (informaticasysteem, *cf. infra*)
- Met betrekking tot finaliteit: ook het **herstellen of terugnemen** van technische hulpmiddelen
- Mogelijk om voorwerpen mee te nemen en terug te leggen

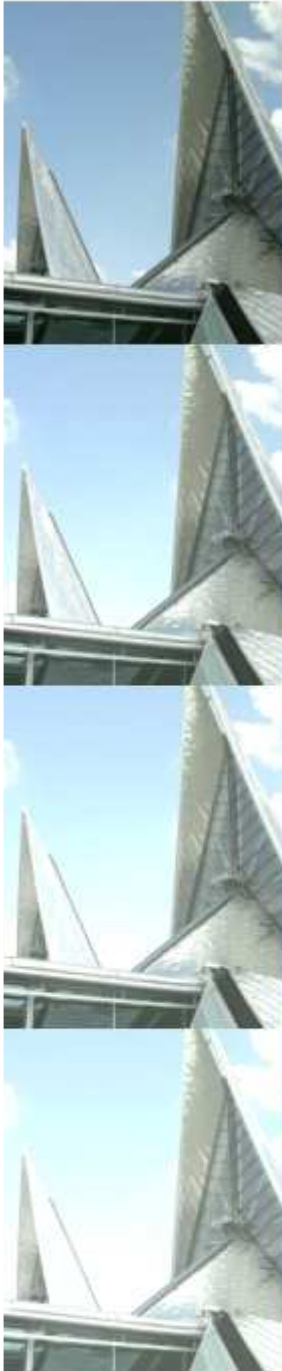

Artikel 46sexies Sv.

- **Interactie** (contact onderhouden) **op internet** ≠ infiltratie
- Feiten hoofdgevangenisstraf ≥ 1 jaar

- Interactie énkél m.o.o. arrestatie of verificatie ≠ internetinteractie in de zin van artikel 46sexies

Artikel 46sexies Sv.

- **Burgerdeskundige** is mogelijk
- Voorafgaande met redenen omklede schriftelijke beslissing
- Mondeling indien spoedeisend
- **Drie maanden**, vernieuwbaar (ook voor de gewone observatie ex artikel 47sexies)
- **Strafbare feiten** kunnen worden gemachtigd
- **Vertrouwelijk dossier** énkél voor strafbare feiten en/of burgerdeskundige
- De contacten worden **met passende technische middelen geregistreerd**: in dossier of op griffie
- Rechten van de verdediging: raadpleging en kopie

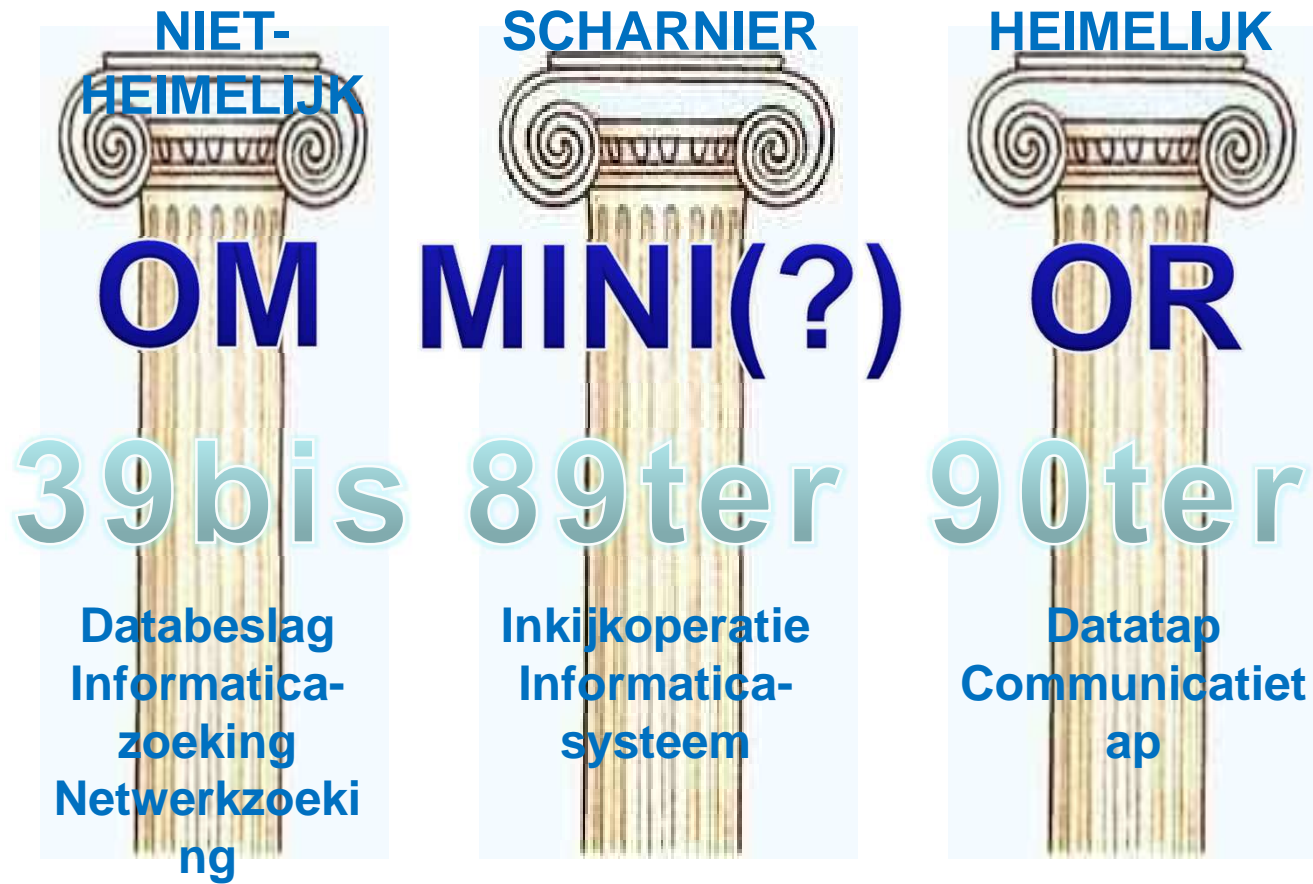
Artikel 47sexies en 47octies Sv.

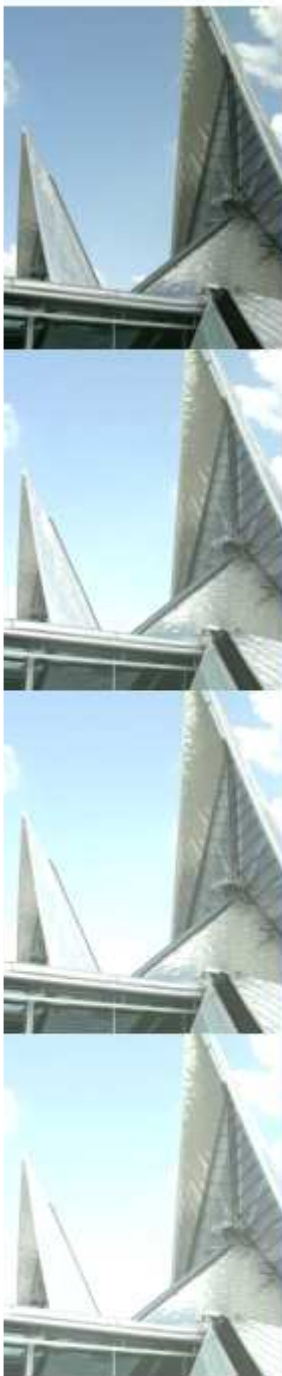
- Twee aanpassingen:
 1. Observatie en infiltratie: tekstverbetering i.f.v. **proactieve recherche**

2. Termijn observatie: **3 maanden**

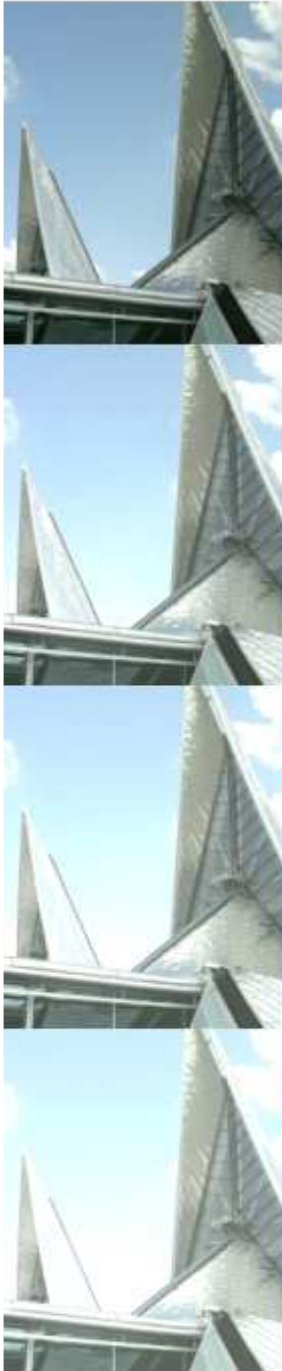
Cyberrecherche

Artikel 39bis Sv.

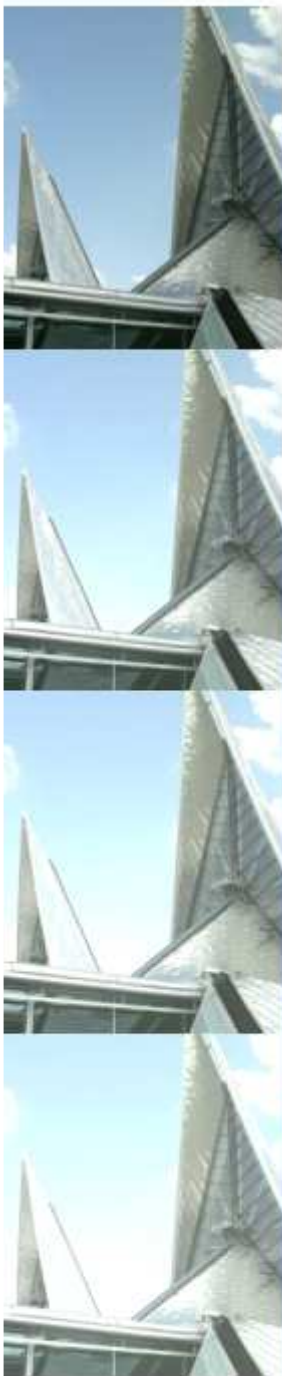
- Reactief, niet-geheim (= **niet-heimelijk**)
- **Vier** Situaties:
 1. **Informaticazoeking** in wettelijk **in beslag genomen** informaticasysteem: degene die in beslag genomen heeft mag exploiteren (OGP/politie), beslag = exploitatie
 2. **Informaticazoeking** in een **in beslag neembaar** informaticasysteem: OM kan zoeking bevelen
 3. **Netwerkzoeking** bij wijze van uitbreiding van een in beslag genomen systeem naar een niet in beslag genomen/neembaar systeem: OM kan netwerkzoeking bevelen (artikel 39bis, § 4 = vgl. oud artikel 88ter)

Artikel 39bis Sv.

4. **Informaticazoeking** in een **niet in beslag neembaar** informaticasysteem (los van het een in beslag genomen systeem) of de **netwerkzoeking** in een gekoppeld paswoord-beschermd systeem: OR via mini-instructie

- Beveiliging kan worden gebroken (cf. BIM)
- OM kan OGP mondeling machtigen om bepaalde websites/content ontoegankelijk te laten maken (bevestiging OM binnen de 24u)
- **Mondeling** bij uiterst dringende noodzakelijkheid of heterdaad

Artikel 39ter en 39quater Sv.

- Uitvoering artikel 16, 17, 29 en 30 Convention on Cybercrime (ETS No.185)
- Expedited preservation and (partial) disclosure of computer data and traffic data

Artikel 46quinquies-89ter Sv.

- 46quinquies: inkijkoperatie **private plaatsen die geen woning zijn** ≠ informaticasysteem
- Assimilatie informaticasysteem aan **woonstgerelateerde privacy**

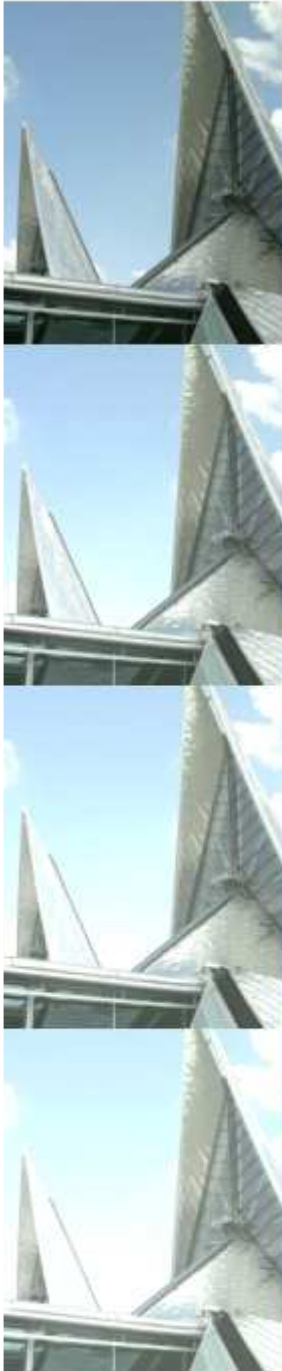

- Informaticasysteem = 89ter (OR), tenzij voor loutere installatie technische hulpmiddelen
- **Oriënterend instrument** –gradueel op privacy inbreken
- Logica gradueel systeem vereist **mogelijkheid mini-instructie**

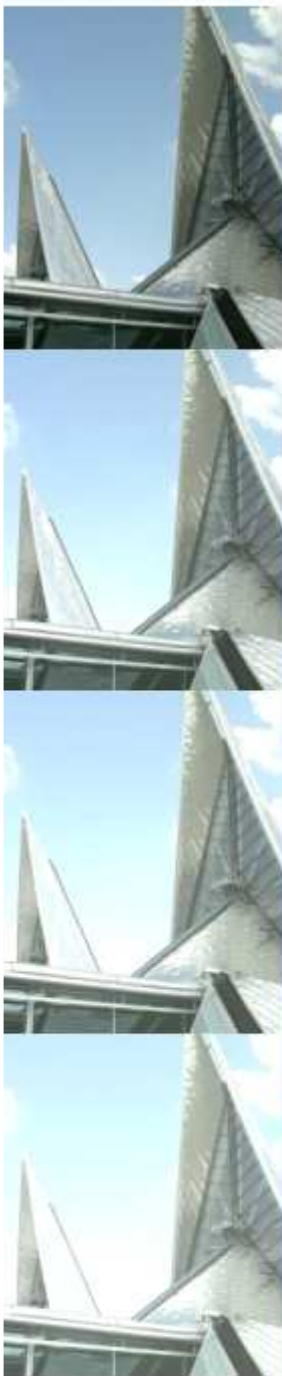
Artikel 88quater Sv.

- Medewerkingsplicht sterker geformuleerd: “*hij die de medewerking niet verleent of een zoeking verhindert*”
- Maximum **3 jaar**
- Indien medewerking misdrijf had kunnen verhinderen of de gevolgen ervan had kunnen beperken: **5 jaar**
- **Artikel 48 WEC:** vrijheid van encryptie (?) – advies Privacy Commissie (randnr.50)

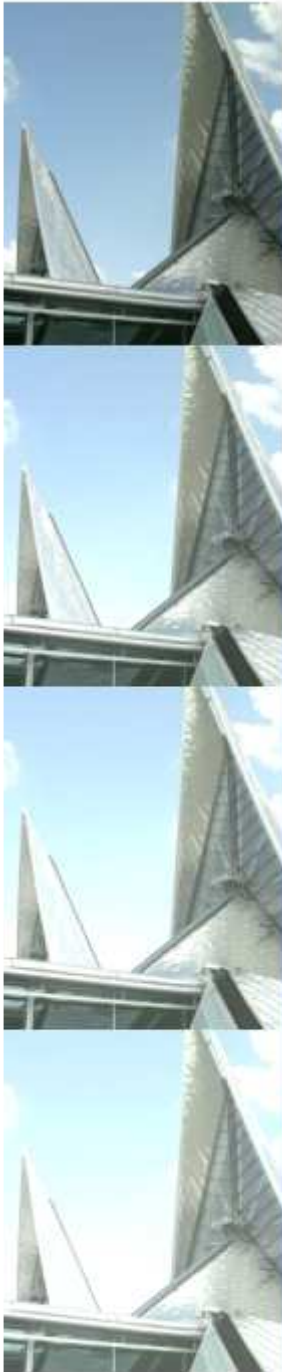
Artikel 90ter e.v. Sv.

- Criterium van “**tijdens de overbrenging**”
- Criterium is het **heimelijk oogmerk**
- Enkel de OR in een gerechtelijk onderzoek
- Het pakken van communicatie en/of gegevens van een informaticasysteem
- Legal hacking
- Uitbreiding taplijst (drugs, wapens, valsmunterij, bezit kinderporno, grooming,...)
- Zolang heterdaad: OM ook voor gijzeling/wederrechtelijke vrijheidsberoving/ontvoering(/terro? – MvT p.64)
- **Mondeling** indien spoedeisend

Aandachtspunten College PG

- Bevoegdheden OM bij **heterdaad en dringende noodzakelijkheid** inzake:
 - Artikel 88bis Sv.
 - Artikel 90ter ev. Sv.
- **Open source** waarnemingen op het internet: artikel 26 WPA vs. artikel 47sexies?
- Strafbaarstelling identiteit informanten infiltranten

VRAGEN?

